

Jsem zaskočena, kolik je v bohatých zemích nešťastných lidí (Matka Tereza)

Pokaždé, když jedu do Evropy a Ameriky, jsem zaskočena, kolik je v těchto zemích nešťastných lidí; tolik rozbitých domovů, dětí, o které se nikdo nestará. Mají hmotné bohatství; nedostává se jim ale duchovních hodnot.

Greg Watts – Temné noci Matky Terezy

Bůh našťestí vidí i to, co je skryté

Teprve v nebi uvidíme pravdu o všem. Na zemi je to nemožné.

(sv. Terezie od Dítěte Ježíše)

S úmysly lidského jednání tomu může být tak jako se zlatonosnou rudou. Rudy se vytěží nesmírné množství, které se počítá na stovky tun, ale po přetavení v hutí z nich dostaneme stěží pár kilogramů vzácného kovu. Na prahu věčnosti, až Bůh – milovník skryté pravdy – přetaví ve svém světle rudu našich pozemských skutků a slov, kolik zbude z toho všeho drahocenné rudy pravých a čistých úmyslů? V tu chvíli bude muset mnohé z toho, co bylo vykřičeno a vystaveno na odív, ustoupit síle a kráse dosud neznámých skutků a slov založených na čistém a pravém úmyslu. „Amen, pravím vám: Otec, který vidí i to, co je skryté, vám odplatí“ (Mt 6,2.4).

Jerzy Zielński – 365 dní s mystiky Karmelu

Další texty v týdnu

Po: Zach 8,1-8; Lk 9,46-50

Út: Zach 8,20-23; Lk 9,51-56

St: Ex 23,20-23a; Mt 18,1-5.10

Čt: Dan 7,9-10.13-14; Jan 1,47-51

Pá: Bar 1,15-22; Lk 10,13-16

So: Bar 4,5-12.27-29; Lk 10,17-24

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson: Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Paul-Gerhard Müller: Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Misál na každý den liturgického roku; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano: www.pastorace.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

26. neděle v mezidobí – cyklus C

29. září 2013

Ježíš řekl farizeům: ¹⁹„Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do šarlatu a kmentu a každý den pořádal skvělou hostinu. ²⁰U jeho dveří léhal jeden žebřák - jmenoval se Lazar - plný vředů, ²¹a rád by utišil hlad aspoň z toho, co padalo z boháčova stolu; a ještě k tomu přicházeli psi a lízali mu vředy. ²²Žebřák umřel a andělé ho odnesli do Abrahámovy náručí. Pak umřel i boháč a byl pohřben. ²³V pekle v mukách zdvihl oči a viděl zdálky Abraháma a v jeho náručí Lazara. ²⁴A zvolal: ‘Otče Abraháme, slituj se nade mnou a pošli Lazara, ať omotá aspoň koneček prstu ve vodě a ovlaží mi jazyk, protože zakouším muka v tomto plamenu.’ ²⁵Abrahám však odpověděl: ‘Synu, uvědom si, že ty ses měl dobře už zaživa, Lazar naproti tomu špatně. A nyní se tu on raduje, a ty zakoušíš muka. ²⁶A k tomu ke všemu zeje mezi námi a vámi velká propast, takže nikdo nemůže přejít odtud k vám, i kdyby chtěl, ani se dostat od vás k nám.’ ²⁷Boháč řekl: ‘Prosím tě tedy, otče, pošli ho do mého otcovského domu. ²⁸Mám totiž pět bratrů, ať je varuje, aby se také oni nedostali do tohoto místa muk.’ ²⁹Abrahám odpověděl: ‘Mají Mojžíše a Proroky, ať je uposlechnou!’ ³⁰On však odporoval: ‘Ne, otče Abraháme! Ale když k nim někdo přijde z mrtvých, pak se obrátí.’ ³¹Odpověděl mu: ‘Jestliže neposlouchají Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.’“

Lk 16,19-31

Úvod k meditaci

Hřích boháče není ve zlu, které spáchal, ale že *nevykonal*, co *mohl vykonat*. My, křesťané se často až příliš soustředujeme na snahu nespáchat zlo (což je chvályhodné), ale zapomínáme na dobro, které je v našich silách a možnostech, ale přesto se nepustíme do díla. Nechat se vést Božím slovem je klíčový postoj pro dobrý život vedoucí k nebi. Jakou nouzi – tělesnou, duševní nebo duchovní – vidím kolem sebe a jak a komu bych mohl konkrétně pomoci? K čemu konkrétně mne Boží slovo vede, jaká změna smýšlení ve světle Písma je pro mne zde a nyní aktuální?

1. čtení:
Am 6,1a.4-7
2. čtení:
1 Tim 6,11-16
Evangelium:
Lk 16,19-31

Srovnání:
Lk 6,24-25;
Mt 5,17-20;
Lk 10,25-28;
Jan 5,45-47;
2 Tim 3,16;
Mt 27,64;
Jan 2,22;
Jan 20,9;
Sk 3,15;
Sk 4,1-2;
Sk 17,2-3.32;
Řím 10,9;
1 Sol 4,14

Výklad biblického textu

Kontext: Ježíš posluchačům předkládá velmi působivý příběh o *boháči a chudáku Lazarovi*. Neměli bychom ale zůstat uvězněni v tomto obrazu o solidaritě bohatého s chudým a – v tomto případě – selhání této solidarity. Otázka rozdílů mezi chudými a bohatými, postoj soucitu a solidarity, to jsou věci, které toto evangelium jistě nastoluje jako zásadní problém, přesto to není ústředním tématem. Naděje člověka není ani v tom, že je bohatý, ani v tom, že zemře jako chudý, ale v tom, že ve světle *Mojžíše a proroků* uvěří v Ježíše ukřižovaného a vzkříšeného – klíč k pochopení se tedy skrývá v samém závěru poselství, jak tomu u Ježíše bývá často.

v.19 Byl jeden bohatý člověk: Toto podobenství se opět vyskytuje pouze v Lukášově evangeliu. Stejně jako *pošetilý boháč* (12,16-21), ani on není sympatickou postavou.

každý den pořádal skvělou hostinu: Výraz *eufrainó* (*hodoovat* či *slavit*) se užívá v 12,19 a 15,23-32 o zvláštních příležitostech. Ale tento muž hoduje denně! Každý detail hovoří o stejné hojnosti a přehnané marnotratnosti, jakou nacházíme v Am 6,4-7: *Běda těm, kdo lehají na ložích ze slonoviny, povalují se na pohovkách, jírají jehňata ze stáda a telata z chléva, blábolí za zvuku harfy, vymýšlejí si hudební nástroje jako David, pijí víno z obětních misek, nejlepší olejí se mažou, ale nad Josefovou těžkou ranou se netrápí. Proto nyní budou přestěhováni v čele přesídlelců, ustane hodokvas povalečů.*

v.20 jeden žebrák – jmenoval se Lazar: Význam jména *Lazar* (tvar řecký, v hebrejštině je to *Eleazar*) znamená *Bůh pomáhá*, což připomíná, že žije zcela nadějí v Hospodina.

v.21 a rád by utišil hlad: Lukáš mistrně vykreslil bezstarostnou hýřivost bohatého muže a podobně líčí situaci chudákovu. *Je pohozen* u boháčových dveří, patrně se sám nemůže pohybovat. Je samý vřed. Trpí hladem. Nedostane žádné zbytky z boháčova stolu, zato psi olizují jeho rány. Spojitost se psy znamená nečistotu, jde tedy o další znak vyvržení a izolaci.

v.24 Otče Abraháme, slituj se nade mnou: Boháč používá toto oslovení zde i v 30. verši. Ale už Jan Křtitel naznačil, že nestačí prohlašovat: *naším otcem je Abrahám*, ale že je třeba *přinášet plody hodné obrácení* (Lk 3,8). Zvolání *slituj se nad námi* bude v Lk 17,13 a 18,38-39 adresováno Ježíšovi. Ironie epizody spočívá v tom, že nyní prosí o *smilování* (*eleos*) ten, který neprojevil slitování *almužnou* (*eleemosyné*) vůči chudákovu.

v.29 Mají Mojžíše a Proroky: Obrat odkazuje na Písmo v celé jeho prorocké síle – Mojžíš a Proroci. V tomto kontextu (srov. 16,16) především k požadavku Písma, aby byla poskytována péče chudým v zemi (např. Ex 22,21-22;23,9; Lv 19,9-10;19,33).

v.30 pak se obrátí: Hovoří se zde o obrácení, o kajicnosti. Dotyčné slovo je *metanoein* – změnit smýšlení, úmysl – a vyjadřuje správnou odpověď na slyšení Božího slova (viz 10,13; 11,32; 13,3-5; 15,7-10). A nejde jen o záměnu našeho úmyslu za jiný náš úmysl, odlišný od předchozího. Jde o nahrazení našeho úmyslu úmyslem Božím. Použití tohoto výrazu naznačuje, že boháčův osud je výsledkem neuposlechnutí proroků a *nekajicnosti, neobrácení* během života.

v.31 nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých: Sloveso *vstát* (*anistémi*) Lukáš často užívá o Ježíšově vzkříšení (Lk 9,22; 18,33; 24,9.46; Sk 2,24.32; 3,22.26; 13,32). Některé rukopisy uvádějí *egeiró* („povstat“), které Lukáš používá stejně často v téže souvislosti (Lk 7,14; 9,7.22; 20,37; 24,6.34; Sk 3,7.15; 4,10; 5,30; 10,40; 13,30.37). Smysl i narážka jsou v obojím případě stejné: výrok sahá za hranice podobenství, tedy k Ježíšovi jako prorokovi, kterého Bůh vzkřísil, jak prohlašuje vyprávění Skutků apoštolů.

K tématu

Proč mají mnozí lidé život krásný, a jiní ne?

Kdo má krásný život? Znáám v chudých zemích lidi, kteří jsou velmi chudí, a přesto jsou mnohem šťastnější než spousta lidí v bohaté Evropě. Existují chudí boháči a bohatí chudáci. V každém případě je bohatství nebezpečné; musíme dbát na to, abychom je užívali k růstu štěstí a spravedlnosti a aby se z něho nestávala přítěž. Tuto reálnou starost vyjádřil Ježíš slovy: „Snáze projde velbloud uchem jehly, než vejde boháč do nebeského království.“

Přesto však nesmíme přehlížet, že mnoho lidí má zlý život, že musejí hladovět a nezůstávají ani ušetření těžkých nemocí a velkých těžkostí.

Carlo Maria Martini – Hovory v Jeruzalémě

Vliv materiálního bohatství

Víme, jak bohužel hluboko proniká vliv materiálního bohatství moderní společnosti. Jako Ježíšovi učedníci jsme povoláni k tomu, abychom nečinili z pozemských statků modlu, ale používali je k životu a k pomoci druhým lidem, kteří jsou v nouzi. Tím, že církev poukazuje na praxi rozdávatí almužen, nás vychovává, abychom vycházeli vstříc potřebám svých bližních a napodobovali v tom Ježíše, který, jak poznamenává sv. Pavel, se stal chudým, abychom my jeho chudobou zbohatli (srov. 2 Kor 8,9). V Ježíšově škole ... se můžeme naučit, jak vytvořit z našeho života dar; tím, že ho budeme napodobovat, v nás poroste ochota nerozdávat jen ze svého majetku, ale také rozdávat sami sebe ... Když křesťan vydává sám sebe, aniž by počítal, dosvědčuje tím, že zákony existence nediktují materiální bohatství, ale láska.

Benedikt XVI. – 365 dní s Benediktem XVI.